

Pyhäkön Lamppu

*”Eikä Jumalan lamppu
ollut vielä sammunut” 1. Sam 3:3*

Suomen Luther-säätiön tiedotuslehti 3/2013

OMA PIISPA

✍ JUHANA POHJOLA

”Kiitos, Jeesus, omasta piispasta.” Tämä onnittelusana piispan virkaan vihitylle Risto Soramiehelle tiivistä monien tunnot vihkimysjuhlassa. Lähetyshiippakunta sai piispa Matti Väisäsen kätten alta ensimmäisen kaitsijansa. Piispa virassaan, persoonassaan ja viranhoidossaan konkretisoi Lähetyshiippakunnan olemusta ja toimintaa.

Luterilaisen tunnustuksen mukaan jumalallisesti asetettu sanan ja sakramentin hoidon virka on yksi. Piispuus paikallisen seurakuntatason ylittävänä kaitsentavirkana on siten inhimillistä traditiota, joka ei ole välttämätöntä kirkon elämälle. Tunnustus kuitenkin pitää kiinni siitä: ”Haluamme säilyttää kirkollisen hallinnon ja arvojärjestyksen (Bischofe regiment), vaikka ne olisivatkin inhimillistä aikaansaannosta” (Apol.XIV).

Piispuus ei säilynyt Saksassa reformaatioissa poliittisista syistä, mutta Ruotsissa ja Suomessa se jatkui ilman katkosta. Laurentius Petrin 1571 kirkkojärjestyksessä sanotaankin piispan viran olevan ilman epäilystä Pyhästä Hengestä lähtöisin. Piispalla on hiippakunnassa vihkivalta, opin valvomis- ja tuomiovalta. Toisin sanoen piispa vihkii uudet papit ja toimii paimenten paimenena. Hän lisäksi huolehtii siitä, että Kristuksen evankeliumia puhtaasti julistetaan ja ek-syttäjät torjutaan. Hän johtaa hiippakunnan keskeisiä hallintoelimiä sekä kuuntelee ja rohkaisee vastuunkantajia tekemällä seurakuntavierailuja sekä puuttuu ongelmiin tarvittaessa.

Samalla kun Lähetyshiippakunnassa haluamme ottaa vastaan piispuuden lahjan, emme halua seurata ev.lut. kirkon nykyistä piispuuskäsitystä. Porvoon sopimuksen myötä on nousut uusi anglikaanisvaikutteinen käsitys, jossa piispuus nostetaan yhdeksi

kirkon apostolisuuden merkiksi. Sen seurauksena on levinnyt tapa, jossa niin vihittäviltä kuin virassa olevilta papeilta vaaditaan kuuliaisuutta piispalle. Neljäs käsky koskee kaikkia, mutta piispallinen kaitsenta ei voi korvata papin kuuliaisuutta tunnustukselle. Lisäksi seurakunnilla on kirkkolain myöntämä suurikin vapaus piispansa toiveisiin nähden.

Piispan keskeinen tehtävä on hiippakunnan ykseyden ja yhteyden vaaliminen. Tämä kauniilla tavalla konkretisoitui, kun Risto-piispa johti vihkimyksensä jälkeen papiston ja eri seurakuntien jäsenet samaan ehtoollispöytään. Yhteyden ulottuvuus näkyi myös monien ulkomaisten vieraiden läsnäolossa vihkimyksessä. Uusi piispa sai virkansa merkkejä toisten piispojen kädestä keskinäisen uskon yhteyden ilmaisuna. Seurakunnat tarvitsevat hiippakuntaa, hiippakunta puolestaan valtiorajojen ylittävää kirkollista yhteyttä. Juhlassa moni ilokseen kuunteli erikielisiä tervehdyksiä, joissa painotettiin: *Ette ole yksin. Me jaamme kanssanne saman uskon.* Piispan tehtävänä onkin rakentaa eri puolille yhteyden siltoja, jotka lepäävät tunnustuksen pilareiden varassa.

Lähetyshiippakunnan piispa on valitettavasti myös hajaannuksen merkki. Se ei synnytä vaan ilmentää sitä. Se osoittaa, että ev.lut. kirkon esimiehet eivät ole tehneet työtään pappien vihkiäjinä ja opin valvojina. Näyttää siltä, että kuten piispa Väisäsenkin kohdalla, ev.lut. kirkon piispat aikovat kuitenkin käyttää hallinnollista tuomiovaltaa, joka tuttuun tapaan suuntautuu kirkossa vain yhteen suuntaan eli niihin, jotka vetoavat tunnustukseen kirkko-oikeuden ylimpänä auktoriteettina. Vaikka tuomiokapitulit eivät halua tunnustaa Lähetyshiippakunnan pappeja eikä piispan virkaa, kurinpitotoimillaan ne kuitenkin

antavat varsin vahvan todistuksen. Soramiehen piispan virkaan vihkimys oli niin todellinen, ettei hän saa jatkaa Suomen ev.lut. kirkon pappina. Mutta kun paimenta lyödään, se tuntuu ki-peimmin laumassa.

Lähetyshiippakunnassa olemme saaneet uudelta pohjalta opetella yhteisöllistä seurakuntaelämää ja paimenuutta, jossa paimen tuntee nimeltä laumansa. Piispuuden kohdalla on samoin. Piispamme ei ole kansalaisuskon sulava takuumies eikä valtiovallan erityishuomiota nauttiva violetti mediakasvo. Vanhakirkollisesti piispanistumemme on asetettu alttarin eikä valtaistuimen viereen. Paimenemme tarvitsevat sielunhoitajaa, laumamme luotettavaa edellä kul-kijaa. Piispamme puolestaan tarvitsee papistonsa tuen ja seurakuntalaisten rakkauden. Me kaikki tarvitsemme sielujemme Ylipaimenta lähettämään meille Pyhän Hengen totuudeksi, viisaudeksi ja rohkeudeksi. Siksi saamme jatkuvasti rukoilla Risto-piispamme puolesta: *Anna Pyhän Hengen lahja palvelijallesi piispan viran hoitoa varten. Rohkaise häntä julistamaan evankeliumia puhtaasti ja puolestamaan totuuttasi.*

RISTO-PIISPAA VASTAANOTTAMASSA

JANI-MATTI YLILEHTO

TOMAS GARAIŠI

Tahdomme! – jyrähti ilon ja riemun täyttämänä kun seurakunta oli kokoontunut Helsingin Pyhän Sydämen kappeliin ottamaan vastaan Risto-piispaa. *Tahdoteko ottaa tämän miehen piispaksenne ja rukoilla hänen puolestaan* – kysyi Matti-piispa. Seurakunnan tahto ottaa Risto piispaksi on selvä. Vielä suurempi kysymys lienee kysymyksen loppuosa: *... ja rukoilla hänen puolestaan.* Tässä on kutsu jokaiselle seurakuntalaiselle.

Piispa on lahja seurakuntalaisille ja seurakuntalaiset ovat korvaamaton lahja piispalle. Rukousapua Risto pyysi myös saarnassaan: *Tänään meidän on erityisesti huudettava avuksi Pyhää Henkeä. Vihitäänhän tänään piispan virkaan syntinen mies.* Yli neljäsataa avuksihuutajaa oli kokoontunut vihkimysjuhlaan – edustajia jokaisesta Lähetyshiippakunnan seurakunnasta. Huudetaan joka päivä heidän kanssaan.

PIISPAN TEHTÄVÄ JA VIERAITA KAIKISTA KANSOISTA

Tahdotko Jumalan avulla pysyä lujana kirkon uskossa ja vahvistaa siinä seurakuntalaisia? Piispan tehtävä on valvoa Jumalan Sanan opetusta ja sen mukaista seurakuntaelämää hiippakunnassaan. Hän vaalii

Piispa Väisästä kätenpäällepanossa avustivat TT Anssi Simojoki, pastori Feymi Majirov Bulgariasta, pastori Joel Kerosuo, piispa Thor Henrik With Norjasta ja piispa Roland Gustafsson Ruotsista.

hiippakunnan yhteyttä, jonka vain Jumalan Sana voi synnyttää. Tällainen yhteys liittää Lähetyshiippakunnan kristittyihin yli maa- ja kielirajojen. Ennen vihkimysjuhlaa sakastissa vallitsikin tunnelma kuin helluntaiepistolasta. Ulkomaalaisten vieraiden määrä oli suuri. Vierainamme olivat piispat sisarhiippakunnistamme Ruotsista ja Norjasta sekä muita ystäviämme Saksasta, Englannista, Yhdysvalloista, Turkista ja Bulgariasta. He kaikki ovat sitä iloista ja kasvavaa luterilaisten joukkoa, joka haluaa rakentaa Kristus-kalliolle.

Tämä halu kuului myös

pastorijoukon pyynnössä: *Julista varmana myös meile paimenille: Raamattu on yksinkertainen ja selkeä kirja pelastuksen asioissa. Me tarvitsemme ylipaime-
nen joka tuntee tien elämän veden äärelle.* Tahdon – kuului Riston vakaa vastaus jokaiseen piispan tehtävää koskevaan kysymykseen. Tässä on mies joka tuntee elävät vedet ja sen voiman joka tekee syntisistä Jumalan työtovereita. Tällainen piispa on suuri juhlan aihe.

JUHLA EI LOPU PÄÄTTYESSÄÄN

Parasta seurakunnan juh-
lissa on se, etteivät ne lopu

päätyessään. Ennen seuraavan aamun jumalanpalvelusta juhlassa mukana olleet kuuluivat tervehtivän toisia: *Terveisiä Helsingistä – terveisiä taivaasta. Oli se kuin olisi ollut taivaassa.* Piispanvihkimyksessä oli pala taivaasta kuten joka messussa.

Saamme viettää päättymätöntä juhlaa ja odottaa sen kirkastumista. Siihen asti Herra hyvästi piispanme ja meidät tehtävissämme varjeltoon.

Kohottakaa riemuhuuto Herralle, kaikki maa, iloitkaa ja riemuitkaa ja veisatkaa kiitosta. (Ps. 98:4)

Sisällys 3/2013

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Uutisia
- 4 "Teemme lähetystyötä julistamalla evankeliumia Suomessa!"
- 6 Taivaallisen hääjuhlan tuntua
- 8 Rauha teille!
- 9 Terveiset rakennustyömaalta!
- 10 Alas laskeutunut Jumalan lahja

- 12 Om den Helige Ande
 - 13 Tankar kring biskopsvigningen
 - 14 Pieni suuri kirkko
 - 15 Hartaus
 - 16 "Kaikki ovat arvokkaita!"
- Kannen kuva: Juan Bautista Maino: Pentecostes

”TEEMME LÄHETYSTYÖTÄ JULISTAMALLA EVANKELIUMIA SUOMESSA”

ESKO MURTO

Pyhän Sydämen kapelin eteisessä pohjoismaiset piispat sopivat tapaamisaikaa ensi syksyille. Tunnin sisään sun-tiotiimin etujoukko saapuu valmistelevaan huomista vihkimismessua, mutta nyt kirkkotila on vielä hiljainen. Istumme *episcopus electus* Risto Soramiehen kanssa kappelin etuosassa tekemässä haastattelua. Tunnelma on rauhallinen, ja rauhalliselta vaikuttaa haastateltavakin.

– Kaipa ikä tekee sen, ettei tässä varsinaisesti jännitä, Risto toteaa, kuitenkin kiirehtien jatkamaan:

– Isosta asiasta toki on kyse.

Siinä vaiheessa kun pappiskollegio esitti Risto Soramiestä ehdokkaaksi piispanvaaliin, ehdokas oli jo henkisesti valmis tehtävään.

– Aiemmin oli kyllä ollut paljonkin kysymyksiä. Onko minusta tähän? Mitä tapahtuu ihmissuhteillem-

me – ymmärtävätkö ystävät mitä teemme ja miksi?

– En kuitenkaan näe muuta tietä eteenpäin. Jokainen kristitty tarvitsee seurakunnan jossa saa hyvällä omallatunnolla elää armonvälineiden yhteydessä. Me tarvitsemme sitä, ja myös seuraavat sukupolvet tarvitsevat sitä, Risto tähdentää.

Lähetysshiippakunta perustettiin vasta muutama kuukausi sitten, mutta sen perustaneet seurakunnat ja niiden pastorit ovat olleet työn touhussa jo hyvän aikaa. Risto kertoo tuntevansa tulevan hiippakuntansa osin todella hyvin, osin vain pinnallisesti. Piispan uran ensimmäisiä tehtäviä onkin tutustua paremmin pappeihin ja seurakuntiin.

– Piispana olen erityisesti paimenten paimen. Tähdon oppia tuntemaan heidät paremmin ja olla heidän käytettävissään.

ILON AIHEITA JA TULEVAISUUDEN HAASTEITA

Viidennen herätysliikkeen piiriin kuuluvan lähetysjärjestön työntekijänä uransa tehnyt Risto Soramies iloitsee siitä, kuinka erilaisista hengellisistä liikkeistä tulevat luterilaiset ovat alkaneet löytää toisensa. 60-luvun herätyksissä mukana ollut mies muistelee miten vieraaksi esimerkiksi evankelistet ja uuspietistit toisensa silloin kokivat.

– Ne ajat muistaen täytyy kiittää siitä, että tässä on tapahtunut Jumalan ihme. Lähetysshiippakunnassakin voidaan hienolla tavalla nähdä, miten eri traditiot tulevat yhteen.

Lähetysshiippakunnan vahvuutena sen tuleva piispa näkee selkeän evankeliumin julistuksen.

– Eivät saarnat tietenkään aina ole täydellisiä, mutta niissä iloisella tapaa kuuluu evankeliumin ääni. Meidän papeillamme on selvänä se, mihin tehtävään ja mitä sanomaa julistamaan heidät on kutsuttu, Risto toteaa.

Tulevaisuudessa Lähetysshiippakunnan työn painopisteissä tavoitettava työ tulee kasvamaan. Risto kokeekin toiveekseen ja rukousaiheekseen evankelioimistyön vahvistumisen.

– Olen aina rukoillut, että Jumalan antaisi evankelista-ja meille – sellaisia julistajia, jotka osaavat saarnata

seurakunnan ulkopuolella oleville ihmisille.

Merkittäviä huolenaiheita tulevaa tehtäväänsä tai hiippakuntaansa koskien vihittävä piispa ei osaa luetella.

– Historia ja elämä kylläkin osoittaa todeksi Paavalin sanat vääristä opettajista, jotka nousevat nimenomaan seurakunnan keskeltä. En tällä hetkellä näe mitään konkreettista ongelmaa, mutta kannan huolta siitä, miten nämä tilanteet osataan hoitaa kun ajan myötä jotain kuitenkin tulee, Risto selittää.

”MIKSI ETTE EROA KIRKOSTA?”

Tiedotusvälineet ovat osoittaneet jonkin verran kiinnostusta Lähetysshiippakuntaa ja sen valittua piispaa kohtaan. Yleisimmät, hieman ristiriitaiset kysymykset ovat Riston mukaan nämä: ”Miksi ette eroa kirkosta?” ja ”Miksi ette pysy kirkossa?”

– Emme me ole laatineet mitään tiettyä ohjelmaa kirkosta eroamista ajatellen. Mutta toki on kuviteltavissa aika ja vaihe, jossa tämäkin ratkaisu voi tulla ajankohtaiseksi, Risto selvittää.

– En usko, että tästä kysymyksestä tulisi hajottava tekijä Lähetysshiippakunnassa. Toki voimme olla eri mieltä siitä, mikä on paras toimintatapa, mutta uskon että kykenemme silti yh-

FAKTAT:

Syntynyt Helsingissä 1946

Aviopuoliso Marja Liisa (Pipsa), avioituivat 1968

Neljä poikaa: Yrjö, Ville, Antti ja Esko, ja kymmenen lastenlasta

Lähetystyöhön Saksan muslimien pariin 1972 (Kansanlähetys)

Istanbulin luterilaisen kirkon palveluksessa 2002–2011

Toiminut Suomen akatemian tutkijana 1991–1993 ja Suomen teologisessa instituutissa 2000–2001.

dessä tekemään päätöksiä ja kulkemaan eteenpäin.

TAVOITTEENA SEKÄ INNOSTUNUT ETTÄ JÄRJESTÄYTYNYT HIIPPAKUNTA

Risto Soramiehen virkakausi on vasta alkamassa, mutta nyt jo voidaan puhua siitä, millaisen hiippakunnan hän haluaa kerran jättää seurajalleen. Mitä pitää säilyttää, mitä tulisi kehittää?

– Tahtoisin jättää sellaisen hiippakunnan, jossa papit ovat innostuneet Jumalan sanasta. Tämä on nyt totta, ja tämä täytyisi säilyttää todellisuutena, Risto kertoo.

– Toivoisin myös kehitystä tapahtuvan. Tahtoisin jäädä eläkkeelle hiippakunnasta, jonka seurakunnat ovat vakiintuneita ja hallinto riittävän järjestäytyntä. Ennen kaikkea tahtoisin, että seurakuntien ihmiset itse kokisivat ne todelliseksi seurakunniksi joihin kuulutaan, ei vain yhdeksi vaihtoehtoiseksi hengelliseksi tilaisuudeksi muiden joukossa.

– Aineellisesti rikkaita meistä tuskin tulee, mutta taloudellinen vakaus on tärkeää. Sen eteen meidän tulee yhdessä työskennellä, tuleva piispa kannustaa.

Tärkeäksi Risto näkee sekä tulevien pappien kouluttamisen että jo seurakuntavirassa olevien jatkokouluttamisen. Rippikoulutyötä tulee laajentaa ja vahvistaa. Herätysliikkeistä tutut kesäpäivät voisivat olla Lähetyshiippakunnan väellekin ilo ja siunaus.

– Täytyy kuitenkin pitää huoli siitä, ettei luiskahdeta jakamaan seurakuntaa iän, sukupuolen tai kiinnostuksen kohteiden perusteella moninaisiin erityisryhmiin ja projekteihin. Messun tulee olla ykkösjuttu, koko

Pohjoismaista yhteistyötä käytännössä: Roland Gustafsson, Thor Henrik With ja Risto Soramies etsivät sopivaa päivää tapaamiselle ensi syksynä.

seurakuntaa yhdistävä asia, Risto muistuttaa.

EVANKELIUMIN JULISTAMISTA EVANKELIUMISTA KÄSIN

Risto Soramies on tehnyt työuransa lähes kokonaan lähetyksentillä Kansanlähetyksen työntekijänä. Sieltä hän tuo mukanaan ymmärryksen siitä, että evankeliumi on todellakin tarkoitettu koko maailmalle. Tämä ei ole lainomaisen vaatimus, vaan armon sanomaa myös lähetystyöhön lähtevälle. Jeesus käski julistaa evankeliumia ”kaikille luoduille”, ja siihen kaikkien luotujen joukkoon sisältyy jokainen meistäkin.

– Aikanaan Jumala kyllä myös avaa mahdollisuudet osallistua maailmanlaajaan lähetystyöhön, Risto vakuuttaa.

– On tärkeä ymmärtää että me teemme lähetystyötä jo nyt julistamalla evankeliumia Suomessa!

Saarnassa sanottua

Nyt ymmärrät, miksi synti on siinä, että maailma ei usko Jeesukseen. Maailman synnit on kannettu, maksettu, kahleet on katkaistu. Mutta, jos ei tämä kelpaa, jos ei Jumalan armo kelpaa, on vain syntiä ja synkkyyttä.

Isän suurin ilo on Hänen Poikansa ja se pelastustyö, jonka Jeesus suoritti loppuun. Se on varsinainen taivaan aarre, se on se armon runsaus ja rikkaus, josta Jeesus sanoi ”Kaikki, mitä Isällä on, on minun”. Pyhä Henki kuulee, mitä Isä ja Poika puhuvat. He keskustelevat Jeesuksen pelastustyöstä. Tämän Pyhä Henki julistaa maailmalle, tästä aarteesta Hän ammentaa ja tekee kaikki syntiset vanhurskaiksi, kurjat onnenpojiksi, hengellisesti köyhät autuaiksi, kadotetut Jumalan lapsiksi.

Tätä Pyhän Hengen työtä varten mekin olemme täällä. Tätä varten vihitään pappeja paimeniksi seurakuntaan, lähetetään saarnaajia kaikkialle maailmaan. Tämä kaikki on myös Sinua varten: Maailman ruhtinas on tuomittu, hän ei voi syyttää Sinua mistään. Turvaa Jeesukseen. Hän on sinun pelastuksesi ja aarteesi taivaassa. Pyhä Henki tuo Hänet sinun ulottuillesi konkreettisoin välinein: saarnatun sanan ja tänään myös ehtoollisleivän ja –viinin muodossa. Jeesuksen valmis työ kuuluu juuri sinulle. Sinun velkasi on maksettu, sinun kahleesi on katkaistu.

TAIVAALLISEN HÄÄJUHLAN TUNTUA

MARKUS NIEMINEN

TOMAS GARAIŠI

Pyhän Sydämen kappeli on täynnä harvinaisen kaunistakirkkotaidetta. Kirkon seinien yläosaa kiertävät valvovat neitsyet palavine lamppuineen ja toisaalla näkyvät nuo viisi, joiden lamput ovat pimeätä yljän viipyessä. Mielikuva taivaallisen hääjuhlan alkamisesta voimistuu mahtavan alkusoiton alkaessa. Orkesterin upeat jouset täyttävät kirkkotilan kauniilla sävelillä ja kuoro aloittaa laulaen: *Oi Pyhä Henki Herramme, elämän lähde Luojamme, nyt täyty meidät armolla ja voimalasi vahvista.*

Neljännestä säkeistöstä alkaen seurakunta yhtyy veisuuseen sellaisella voimalla, joka tuo mieleen suurten vetten pauhinan. Jeesuksen ristiä seuraten joukko valkopukuisia kulkee seurakunnan keskeltä.

Viimeisessä säkeistössä kiitetään kolmiyhteistä Jumalaa. Tähän kiitokseen on helppo yhtyä sydämessään katsoessa viimeistä virkatehtäväänsä suorittavaa Matti-piispaa, joka johdattaa Jumalan kansaa tunnustamaan syntejään,

Piispa kuvailee, miten opetuslapset pääsiäisen jälkeen olivat lukittujen ovien takana fariseusten pelossa. Kristus tulee rohkaisemaan omiaan lukkojen läpi, pelon keskelle, näyttäen haavojaan käsissään ja kyljissään. Armo tulee ensin ja sen seurauk-

sena sekä rauha että ilo. Niiden lähteenä ovat Jeesukseen Golgatalla lyödyt haavat.

JUMALA ON USKOLLINEN ARMOSSAAN

Synnintunnustuksen jälkeen messu jatkuu tutunlaisesti. Psalmikuoro laulaa seurakunnalle miten Jumalamme *on muistanut armonsa ja uskollisuutensa Israelin heimoa kohtaan; kaikki maan ääret ovat nähneet meidän Jumalamme pelastusteot.* (Ps.98:3)

Virkaan vihittävä piispa Risto Soramies lukee evankeliumin ja aloittaa julistaen: ”Kaikki minkä Jumala tekee on parhaaksi hänen omilleen.” Jopa Jee-

suksen poismeno tapahtuu hänen omiensa parhaaksi.

Johdonmukaisesti ja selkeästi piispa johdattaa kuulijansa ymmärtämään Pyhän Hengen työtä synnin, vanhurskauden ja tuomion todeksi osoittajana. ”Omien syntien näkeminen on raskasta, jopa sietämättöntä. Ja kuitenkin: autuas, se jolle oma pahuus on suurempi hätä kuin maailman pahuus.”

Piispa ei tyydy maalamaan kuulijoittensa eteen vain synnin synkistämää maisemaa ihmissydämen pimeydestä. Hän tahtoo myös julistaa kohti tulevan armon evankeliumin. ”Jos elämäsi onkin täynnä syntiä, sanoja, ajatuksia, teko-

ja ja laiminlyöntejä, joista tiedät ansainneesi Jumalan tuomion ajassa ja ikuisuudessa, niin tiedä se, että Jeesus on sinun syntiesi sovitus.”

KOHTI KAANAANMAATA

Riston pukeminen piispalisiin juhla-vaatteisiin tuo mieleen Sakarjan kirjan kolmannen luvun kuvauksen ylipappi Joosuan pukemisesta. *Minä olen ottanut sinulta pois pahat tekosi, ja minä puetan sinut juhla-vaatteisiin - - Jos sinä vaellat minun teilläni ja hoidat minun säätämäni tehtävät, saat sinä myös tuomita minun huonettani ja vartioida minun esikartanoitani.* (Sak.3:4,7)

Suomen luterilaisen evankeliumiyhdistyksen Pyhän Sydämen kappeli tarjosi upeat puitteet lähes 500 seurakuntalaiselle ja juhluvieraalle.

Pastori Feymi Majirov Bulgariasta käytti koskettavan puheenvuoron päiväjuhlassa siitä, miten hengellisenä isänä Risto Soramies on kastanut, opettanut ja vihkinnyt hänet pappisvirkaan. Puheen tulkki Istanbulin luterilaisessa kirkossa Riston työn jatkajana palveleva pastori Ville Typpö.

Apostolisen perinteen mukaisesti Matti-piispa ja hänen avustajansa laskevat kätensä Riston päälle ja rukoilevat hänen puolestaan. Tätä katsoessa silmät kosuvat samalla tavalla kuin katsellessa Matin piispansaunan laskemista pois kädestään.

Ristisaatto poistuu kirkkotilasta seurakunnan veisatessa ”Oi Kaanaan- maa, oi kaunis maa, se maa jossa Jeesus on”. Virsi kuuluu kirkkosalissa sellaisella voimalla, että veisuun toivoisi jatkuvan vielä pitkään viimeisen säkeistön päätyttyä.

TERVEISIÄ YHDYSVALLOISTA!

Juhlamelessussa mukana oli paljon väkeä paitsi eri puolelta Suomea myös lukuisa joukko ulkomaalaisia vieraita.

Juhlassa mukana ollut Jacob Corzine on kotoisin USA:sta mutta asuu tällä hetkellä Saksassa, jossa hän suorittaa teologisia jatko-opintoja. Hänen toiveissaan on tulla Missouri-

synodin pastoriksi tulevaisuudessa. Jacob ei puhu suomea, mutta pysyi hyvin mukana vihkimessun kullussa ja koki tilanteessa uskon yhteyden. Hän kuvasi tapahtumaa kauniiksi ja erityisesti musiikki ja voimakas virren veisuu tekivät vaikutuksen.

Jacob sanoi iloitsevan- sa suuresti siitä vahvasta skandinaavisesta luterilaisuudesta joka Pohjoismais-

sa on uudelleen löydetty. Amerikan luterilaisuudesta kysyttäessä Jacob kertoo, ettei heillä ole piispaa vaan kirkon johtajan nimike on presidentti. Yhdysvalloissa ei ole Suomen tapaan yhtä suurta luterilaista kirkkoa vaan useita. Jacob sanoo, että liberalismi on vallannut yhdysvalloissa myös suurimmat kirkkokunnat, ja epäamatulliset opit mm. homoseksuaalisen kirkollista vihkimistä tai naispappeutta koskien jakavat sielläkin luterilaisten rivejä.

KILPENÄ JA YKSEYDEN TUNNUSMERKKINÄ

Ida ja Jaakko Heikkilä ovat tulleet vihkimysmessuun Seinäjoelta, jossa he käyvät Luukkaan seurakunnan jumalanpalveluksissa. Heille vihkimysmessusta jäi erityisimmin mieleen loppuvirsi, jossa oli taivaan esimakua. Jaakon mukaan tilaisuudessa oli historiallinen tunnelma. Idasta messu oli koko seurakunnan hieno juhla, jossa piispa oli yhtenä mukana armoa pyytämässä.

Kysyttäessä mitä piispa heille merkitsee, Jaakolle

tulee mielikuva kilvestä. Seurakunnilla on johtaja, jonka ”selän takana” on turvallista olla. Ida lisää piispan olevan myös kristittyjen välisen ykseyden näkyvä tunnusmerkki. Tulevalta piispalta Heikkilät odottavat, että piispa voisi olla sillanrakentaja myös herätysliikkeen suuntaan. Idan toiveena onkin, että yhä laajempi joukko voisi löytää Risto-piispan kaitse- sennan alaisuuteen.

Heikkilöiden mukaan piispanvihkimyksen kaltaisia seurakunnan suuria yhteisiä juhlia tarvitaan. Tärkeintä yhteen kokoon- tumisessa on tietenkin, että Kristus on mukana. Uskovien ihmisten on myös hel- pompi kiittää yhdessä kuin yksin. Jumalan lahjoista ja armosta vahvistuneena on hyvä palata arkeen ja ”pal- vella Herraa iloiten.”

Juhlassa oli mukana seurakuntalaisia ympäri Suomea. Ida ja Jaakko Heikkilä tulivat Seinäjoelta.

RAUHA TEILLE!

✍ JANNE KOSKELA

Mutta heidän tätä pu-
huessaan Jeesus itse
seisoi heidän kes-
kellään ja sanoi heille: ”Rauha
teille!” (Luuk. 24:36)

Ehtoollisrukouksen ja Isä
meidän -rukouksen jälkeen li-
turgi laulaa tai lausuu: ”Herran
rauha olkoon tiedän kanssan-
ne.” Liturgian ”pyhä histo-
ria” vie seurakunnan yläsaliin,
lukittujen ovien taakse, Jee-
suksen ylösnousemuspäivän
iltaan. Herra tuli seurakuntansa
keskelle, hänet hyljänneiden ja
kieltäneiden hämmentyneiden
opetuslasten keskelle. Mut-
ta hän ei tullut syyttään eikä
ilkkuen: ”Minne te hävisitte?
Missä ovatkaan nyt ne uskon
sankarit, jotka torstai-iltana
lupasivat mennä vankilaan ja
vaikka kuollakin kanssani?”
Ei, hän toivottaa, lahjoittaa ja
vaikuttaa rauhansa omilleen. Se
on *shalom*, Jumalan rauha, lepo
toistä, anteeksiantamus syn-
neistä, terveys, sopu, sama mie-
li ja iankaikkinen elämä.

Kaikkea tätä pitää tuo perin-
teinen heprealainen tervehdys
shalom sisällään. Ja Jeesuksen
suusta, ylösnousemuksen päi-
vänä se on enemmän kuin vain
perinteinen tapa sanoa ”heip-
pa taas”. Se on synninpäästö ja
pelastuksen lahja, sillä Jumalan
sana aina vaikuttaa ja lahjoittaa
sen, mistä se puhuu.

Luukas kertoo tuosta yläsa-
lin kohtaamisesta: *Niin heidät
valtasi säikähdyks ja pelko, ja
he luulivat näkevänsä hengen.
Mutta hän sanoi heille: Miksi
olette hämmästyneet, ja miksi
nousee sellaisia ajatuksia tei-
dän sydämeenne? Katsokaa mi-*

*nun käsiäni ja jalkojani ja näh-
kää, että minä itse tässä olen.
Kosketelkaa minua ja katsokaa,
sillä ei hengellä ole lihaa eikä
luita, niinkuin te näette minul-
la olevan. Ja tämän sanottuaan
hän näytti heille kätensä ja jal-
kansa.* (24:37-40)

Jeesus lahjoittaa rauhansa, ja
sen rauhan vakuudeksi hän tar-
joaa kaksi todistetta. Ensinnä-
kin, hän on ruumiillisesti läsnä:
Kosketelkaa minua ja katsokaa.
Rauha tulee häneltä, joka on
todellisesti läsnä siellä, missä
rauhattomuus asuu ja vaikuttaa.
Niin kuin isän tai äidin läsnäolo
rauhottaa säikähtäneen pikku-
lapsen, samoin Herran läsnäolo
tuo rauhan seurakunnalle.

Toiseksi, Jeesus tahtoo näyt-
tää ne haavat, joiden hinnal-
la Jumalan rauha on hankittu
meille. Ilman Jeesuksen haavo-
ja, ilman hänen kärsimystään
ja ristinkuolemaansa ei ole oi-
keaa, todellista rauhaa. Mut-
ta Herran haavoissa *Jumalan
rauha, joka on kaikkea ymmär-
rystä ylempi, on varjeleva tei-
dän sydämeenne ja ajatuksenne
Kristuksessa Jeesuksessa.* (Fil.
4:7)

Kun liturgi toivottaa Herran
rauhaa, hän puhuu valtavasta
armon todellisuudesta. Kristus
itse on todellisesti, ruumiilli-
sesti läsnä siunatussa leiväs-
sä, joka on Kristuksen ruumis,
ja siunatussa viinissä, joka on
Kristuksen veri. Joillakin pa-
peilla onkin tapana kohottaa
siunattu leipä ja viinimalja ylös
Herran rauhaa toivottaessaan.
Silloin silmiemme edessä on
Hän, joka Rauhan meille hank-
ki ja joka sen meille lahjoittaa.

Joissakin kirkkokunnissa
seurakunta vastaa tähän rauhan
toivotukseen kolminkertaisel-
la aamenella: Kolmiyhteisen
Jumalan valtava lahja vastaan-
otettu. Tällöin korostuu Hän,
joka Rauhan antaa. Meidän
liturgiassamme seurakunta vas-
taa papille: Niin myös sinun
henkesi kanssa. Tämäkään ei
ole huono vastaus. Siitä rauh-
ta pappikin saa elää.

Samana päivänä, viikon
ensimmäisenä, myöhään
illalla, kun opetuslapset
olivat koolle lukittujen
ovien takana, juutalaisten
pelosta, tuli Jeesus ja seisoi
heidän keskellään ja sanoi
heille: ”Rauha teille!” Ja
sen sanottuaan hän näytti
heille kätensä ja kylkensä.
Niin opetuslapset iloitsivat
nähdessään Herran. Niin
Jeesus sanoi heille jälleen:
”Rauha teille! Niinkuin Isä
on lähettänyt minut, niin
lähetän minäkin teidät.”
Ja tämän sanottuaan hän
puhalsi heidän päällensä
ja sanoi heille: ”Ottakaa
Pyhä Henki. Joiden synnit
te anteeksi annatte, niille
ne ovat anteeksi annetut;
joiden synnit te pidätätte,
niille ne ovat pidätetyt.” (Joh.
20:19-23)

TERVEISET RAKENNUSTYÖMAALTA!

≡ EERO PIHLAVA

Vuosituuhannen vaihteessa perustetun Luther-säätiön työnäkynä on ollut rakentaa jumalanpalvelusyhteisöjen verkostoa Suomeen. 8.6.2000 Simo Kiviranta asetti Juhana Pohjolan palvelemaan messuyhteisöä Helsingin Vanhan kirkon kappelissa. Ensimmäisen yhteisön järjestäytyessä Markuksen seurakunnaksi elokuussa 2003, Luther-säätiöllä oli toimintaa jo seitsemällä paikkakunnalla. Tänä päivänä Suomen Luther-säätiö on yksi Lähetysshiippakunnan tausta- ja tukijärjestöistä. Lähetysshiippakuntaan kuuluu 32 seurakuntaa ja tuhansia messuvieraita.

KUTSU, OPETUS, MESSU JA KIITOS

Ajansaatossa messuyhteisöjen perustusten valamiseen on Luther-säätiössä syntynyt nelivaiheinen järjestys, kutsu, opetus, messu ja kiitos. Luther-säätiön seurakunnat ovat alkaneet toimintansa eri paikkakunnilla olleiden pienten ihmisjoukkojen kutsusta. Kutsuun on vastattu pastoreiden pitämällä opetussarjoilla kirkon tuntomerkeistä. Nämä pidetyt tilaisuudet ovat olleet paikkoja keskustelulle ja luterilaisen identiteetin vahvistumiselle. Ensimmäiset messut ovat alkaneet opetusta kuunnelleiden seurakunnan toiveesta. Herran palvelutyötä on seurannut niin arjessa kuin jumalanpalveluksessa seurakunnan kiitos, ylistys ja rukous.

Markuksen seurakunta viettää kymmenvuotisjuhliiaan elokuussa 2013. Yhden seurakunnan kautta ja sen keskellä alkanut Jumalan työ on kantanut runsaasti hedelmää. Juhlavuotenamme olemme Markuksessa myös uuden edessä. Annankadun messujen lisäksi seurakunnassa alkaa viikottaiset messut Espoossa kristillisen koulun tiloissa (Karapellontie 11).

Usean vuoden ajan seurakunnassamme on puhuttu toisesta messusta tai messuyhteisöstä pääkaupunkiseu-

dulla. Kuluva vuoden aikana tuumasta käydään toimeen.

MESSUYHTEISÖ ESPOOSEEN!

Espoon seurakunnan rakentaminen on poikennut seurakunnillemme tutusta nelivaiheisesta järjestyksestä. Uusi joukko ei ole kutsunut pastoria paikkakunnalleen vaan seurakuntamme keskuudessa pitkään eläneet ihmiset ovat pastorin kanssa lähteneet rakentamaan uutta yhteisöä. Tutun tuntu-merkki-opetussarjan sijasta yhteisön rakentamisen painopiste on ollut tutustumisessa. Monet suunnittelussa mukana olevat ihmiset ovat tavanneet kevään aikana toisiansa heimo-nimisissä pienpiireissä. Kohtaaminen on tapahtunut kodeissa ruuan ja yhteisen keskustelun ääressä. Rukouksemme on, että messujen alkaessa syyskuun 1. päivänä suuri osa kokoontulleista tuntisi toisensa. Seurakunnan kiitos on sama aina ja kaikkialla. Meillä on evankeliumin Jumala!

Syksyn aikana allekirjoittanut siirtyy päätoimisesti Espoon yhteisön pastoriksi. Markuksen seurakunta jää sekä mahtavien seurakuntalaisten että viisaan ja taitavan Esko-pastorin hoitoon. Muutoksesta huolimatta yhteistoiminta on tiivistä mm. juhlapyhinä ja pienpiiritoiminnan kautta. Omalla kohdallani kevääseen on kuulunut haikeutta ja uuden odotuksen tuomaa intoa. Markuksen messuihin johtanut tuttu reitti on vaihtunut kevään aikana moottoriteihin ja vierailuihin Luther-säätiön eteläisen alueen seurakunnissa. Samalla olen saanut suunnitella ja rakentaa yhteisömme jäsenten kanssa Herran seurakunnan toimintaa Espoossa.

Paavali kirjoittaa ”Runsaasti asu- koon teissä Kristuksen sana.” (Kol. 3:16). Näin hän painottaa Herran ja hänen sanansa olevan elämämme lähde. Herra on luonamme sekä armovä-

lineiden että seurakunnan kiitosuhrien kautta. Kevään suunnittelutyö on muistuttanut minua siitä kuinka sanan runsaus on keskelläme myös seurakunnan sanoissa ja teoissa. Hän vai- kuttaa esirukouksina, suunnitteluapu- na, kotien vieraanvaraisuutena, tiloja etsimällä, virsikirjojen lahjoituksina, alttarin kunnostamisena jne. Jumala tekee työtänsä Poikansa ruumiin kaut- ta, meidän keskelläme ja meidän kauttamme. Hyvä Jumala suokoon sanan asua runsaasti keskuudessamme myös kiitosuhreissamme. Hän kutsuu lampaitaan, kadonneita ja lauman kes- kellä olevia vihreille niityille, hänen haavojen rauhaan ja sovintoon.

ALAS LASKEUTUNUT JUMALAN LAHJA

MIIKA NIEMINEN

Kirkkovoosi tavataan jakaa juhla- ja arkipuoliskoon. Ensin mainittu viipaloituu kristilisten pääjuhlien mukaan kolmeen osaan. Jouluaika alkaa adventin odotuksella ja päättyy loppiaiseen. Pääsiäisaika alkaa laskiaissunnuntaista ja päättyy helluntaihin, mistä kirkkovoosi jatkuu arkipuoliskolla Pyhän Kolminaisuuden päivästä alkaen.

Juhlapuolisko esittelee kolmiyh-teisen Jumalan pelastusteot, ja niiden kautta itse Jumalan. Adventin ja joulun keskuksessa ovat Isän ikiaikainen suunnitelma ja lupauksen tähttyminen Betlehemin seimessä. Pääsiäisaika kirkastaa suunnitelman täyteen loistoonsa. Poika ylennetään ristinpuuhun, hänet häväistään ja tapetaan, ja kolmantena päivänä hän nousee kuolleista. Synnin, kuoleman ja pahan valta kukistuvat. Juhlapuoliskon päätöksenä helluntai kuuluttaa, miten Pyhä Henki tekee syntisen osalliseksi edellä kerrotusta.

Kuin yhteenvetona juhlapuoliskosta, Pyhän Kolminaisuuden päivä tun-

nustaa kolmiyh-teistä Jumalaa. Päivän aihe ”salattu Jumala” muistuttaa, ettei ihmisellä ole ilman juhlapuoliskoa mitään tietä Jumalan tuntemiseen. Salattu on kuitenkin ilmoittanut itsensä, ensin Vanhan testamentin kirjoissa ja sitten Pojassaan niiden tähttymyksenä. Pyhänä Henkenä Hän jatkaa pelastavaa työtään kirkossa. Hän tulee saannassa ja sakramenteissa keskellemme, jakaa Kristuksen kertakaikkista sovittusta ja kutsuu osalliseksi kolmiyh-teiseen elämään.

TUNTOMERKKIEN KIRKON SYNTYMÄPÄIVÄ

Helluntaita pääsiäisajan päätöksenä on kutsuttu kirkon syntymäpäiväksi, eikä syyttä. Pyhän Hengen vuodattaminen merkitsi Kristuksen lunastustyön ja siitä sisältönsä saavien asetusten lopullista voimaantumista. Jeesuksen suuressa jäähyväispuheessa (Joh. 14–17) helluntain yhteys pääsiäiseen näkyy konkreettisesti. Vaikka teemana on Kristuksen kärsimys, helluntai pistäytyy riveillä tämän tästä. Näin käy sel-

väksi, että Jeesuksen kuolema on yhtä kaikki Pyhän Hengen vuodattamisen edellytys (Joh. 14:31, 16:7) kuin Hänen työnsä sisältökin (Joh. 16:13–14).

Myös jäähyväispuheen lupaukset Puolustajasta ovat helluntaikertomusta ajatellen tärkeitä. Niissä Jeesus lupaa sen, minkä Pietarin saarnassa havaitsimme: *Minä käänny Isän puoleen, ja hän antaa teille toisen puolustajan, joka on kanssanne ikuisesti.* (Joh. 14:16) *Puolustaja, Pyhä Henki...opettaa teille kaiken, mitä olen teille puhunut.* (Joh. 14:26)

Itse helluntaikertomus onkin luterilaisittain mielenkiintoista luettavaa. Kysymme seuraavaksi, mitä Pyhän Hengen lahja merkitsi pelastushistoriassa, ja miten se vaikutti opetuslapsiin, ennenkaikkea heidän ymmärrykseensä Kristuksen asetuksista.

PYHÄ HENKI KIRKASTAA SANAN JA KASTEEN MERKITYKSEN

Kun kuulijat ihmettelivät äidinkielenään julistettavia ”Jumalan suuria tekoja” (Apt. 2:11), Pyhä Henki kehotti Pietaria ”ottamaan paikkansa” apostolinvirassa (Apt. 1:25). Niin kuultiin kirkon ensimmäinen Jumalan sanan saarna, johon Kristuksen asetuksen mukaisesti sisältyi avaintenvallan käyttö (Joh. 20:21–22, Apt. 2:23, 36): *Jumala on hänet Herraksi ja Kristukseksi tehnyt, tämän Jeesuksen, jonka te ristiinnaulitsitte.*

Voimme sanoa, että Pyhä Henki kirkasti Pietarille vanhatestamentillisen Isän puheen, jonka Poika (eli Jeesus) oli hänelle opettanut (Joh. 14:24–26). Niinpä saarnan kuulijat saivat ”piston sydämeensä” ja kysyivät: ”Mitä meidän pitää tekemän?” (Apt. 2:37). Pietari vastasi epäroimattä: *Kääntykää ja ottakaa itse kukin kaste Jeesuksen Kristuksen nimeen, jotta syntinne annettaisiin anteeksi. Silloin te saatte lahjaksi Pyhän Hengen.* (Apt. 2:38)

Pyhän Hengen vuodattaminen kirkasti Pietarille sen, että Kristuksen asetukset ovat voimassa. Niinpä kas-

teellakin oli nyt uusi sisältö. ”Vedestä ja Hengestä” uudestisyntyttäisiin Jumalan valtakuntaan (Joh. 3:5). Kaste kätkee vastaanottajansa Kristuksen ristinkuolemaan (Room. 6:3–11) ja lahjoittaa hänelle Kristuksen ristillä testamenttaaman Hengen (Joh. 19:30, Gal. 4:6, Tiit. 3:4–6). Näin näkyväksi evankeliumiksi asetettuun kasteeseen ei jää mitään vastaanottajaan liittyviä edellytyksiä. Sen lupaukset koskevat kaikkia: *Teille ja teidän lapsillenne tämä lupaus on annettu ja kaikille, jotka kaukana ovat, ketä ikinä Herra, meidän Jumalamme kutsuu.* (Apt. 2:39)

PYHÄ HENKI KIRKASTAA JUMALANPALVELUKSEN JA PYHÄN RISTIN

Apostolien tekojen toisen luvun loppuun mennessä mainitaan vielä kaksi kirkon tuntomerkkiä. Syntynyt seurakunta kokoontuu uskollisesti *temppelin* harjoittamaan *julkista rukousta*. Samalla se kuitenkin rajaa *leivän murtamisen eli ehtoollisyhteyden* koteihin (Apt. 2:46), ja siis niiden yhteydessä, jotka kuuntelevat ja noudattavat uskollisesti apostolien opetusta (Apt. 2:42).

Varmistuaksemme siitä, että helluntaita voi todella kutsua *tuntomerkkien kirkon* syntymäpäiväksi, toteamme vielä, että Apostolien tekojen neljännessä luvussa kuvaan tulee kirkon seitsemäskin tuntomerkki, *pyhä risti*. Aluksi se piirtyy esiin kieltona puhua (Apt. 4:17), sitten uhkailuna (Apt. 4:21), myöhemmin vankilatuomioina (Apt. 5:18), lopulta Stefanuksen marttyyrikuolemana (Apt. 7). Eläessään Kristuksen rististä, kirkko tuntee Herran nimen tähden ristin kärsimystä myös omassa ruumiissaan eli jäsenissään.

PYHÄ HENKI ON ILMOITUKSEN HENKI

Tulenliekit ja kielilläpuhuminen ovat pääsiäiskertomuksen sinetti, samoin kirkkovuoden juhlapuoliskon. Toisinaan sen ihmeenomaisuus houkuttaa kristityt tutkimaan sitä kuin menetelmäopasta. Miten saavuttaisimme tämän saman? Miten Hengen liekki syttyisi kuin helluntaina ja pääsisimme samaan tunnustekojen virtaan? Vielä onkin syytä kysyä, *miksi* Hengen lahja annettiin kirkolle juuri näin, ja mitä

antamisen tapa viestii meille.

Vastaus avautuu Pietarin helluntaisaarnasta. Helluntai oli tällainen, koska Jumala oli sen *ilmoittanut* tällaiseksi. Silmiinpistävää on se, että tapahtumat kirkastuvat Pietarille kuin napista painaen. Kysymykseen ”mitä tämä oikein on”, kuultiin selvä ja välitön vastaus: ”Tämä on se, mikä on sanottu profeetta Joelin kautta.” (Apt. 2:12,16) Selvyys oli mahdollista, koska Pyhä Henki oli pyhissä kirjoituksissa sen antanut.

HAJAANNUKSEN AIKA ON PÄÄTTYNYT

Toinen näköala liittyy Babylonin torniin (1. Moos. 11). Helluntai on kuin tornin rakentamiseen liittyvän kielten sekoittamisen ”positiivikuva”. Babylonin tornissa Jumala osoitti, mihin ihmisen pyrkimys ylös johtaisi. Hankkeet hajoaisivat ja yhteydet särkyisivät. Turmio Jumala-suhteessa realisoituisi ihmissuhteissakin.

Helluntaina kielten sekoittaminen kumottiin. Moninaisuus jäi, mutta Hengen luoma yhteys evankeliumin julistuksessa kaatoi raja-aidat. Maailman eri kolkilta saapuneet kuulivat Jumalan suuria tekoja omalla äidinkielellään (Apt. 2:6,11). Ne olivat ”lämpimäisiä” uuden liiton salaisuudesta; Kristuksessa kaikki kansat olisivat yhtä! (Ef. 2)

Merkillepantavaa helluntaissa on se, että ihme irrotettuna siihen kuuluvasta saarnasta johtaa päinvastaiseen suuntaan kuin ihme saarnaan liittyneenä. Yksinään ihmeestä tulee menetelmäopas (suunta ylös), mutta alkuperäisessä yhteydessään se on ovi alaspäin näkemiseen: Herran Henki keskittyy ristiinnaulittuun Kristukseen ja siihen, miten pääsemme Hänen yhteyteensä evankeliumin saarnan ja kasteen kautta (Apt. 2:37–39). Oikein nähtynä helluntai julistaakin ihmiskunnan hajaannuksen ajan päättymistä. Älkää rakentako itse yhteyttä Jumalaan, sillä Kristuksen Henki on tullut alas! Ja Kristuksen asettamalla välineillä Hän liittää ihmiset Itseensä ja toisiinsa niin, että uskovilla on ”yksi sydän ja yksi sielu” (Apt. 2:32).

***Tule, Pyhä Henki,
tänne,
laskeudu taivaasta alas
meidän sydämissämme
Kristusta
kirkastamaan.
Tule, köyhäin apu,
tule, lahjain antaja,
tule, sielun kirkkaus,
sinä paras lohduttaja,
sielun hyvä vieras ja
suloinen lämpö.
Töissä sinä olet lepo,
helteessä virvoitus,
murheessa lohdutus.
Sinä kaikkein pyhin
kirkkaus ja valo,
täytä uskollistesi
sydämet.
Ilman sinun voimaasi
ei ole mitään viatonta.
Pese se, mikä
saastainen on,
kastele se, mikä kuiva
on,
paranna, mikä
haavoitettu on,
pehmitä, mikä kova on,
lämmitä, mikä kylmä
on,
etsi kaikkia eksyneitä.
Anna uskollisillesi,
jotka sinuun
turvautuvat,
pyhät lahjasi.
Anna uskon
vahvistusta,
anna autuas loppu,
anna iäinen ilo.
Aamen.***

*Helluntaipäivän rukous,
Missale Aboense*

OM DEN HELIGE ANDE

SEBASTIAN GRÜNBAUM

Johannes skriver om det som Jesus sade om den Helige Ande med följande ord: *Det är bäst för er att jag går bort. Ty om jag inte går bort, kommer inte Hjälparen till er. Men när jag går bort, skall jag sända honom till er. Och när han kommer, skall han överbevisa världen om synd och rättfärdighet och dom. -- Jag har ännu mycket att säga er, men ni kan inte bära det nu. Men när han kommer, sanningens Ande, då skall han föra er in i hela sanningen. Ty han skall inte tala av sig själv, utan allt det han hör skall han tala, och han skall förkunna för er vad som kommer att ske. Han skall förhärliga mig, ty av det som är mitt skall han ta och förkunna för er. Allt vad Fadern har är mitt. Därför sade jag att han skall ta av det som är mitt och förkunna för er.* (Joh.16:5-15)

Lärjungarnas hjärtan var fyllda av sorg. Denna sorg berodde på att Jesus sade att han skulle gå bort från dem. Att ta avsked från en god vän är i sig självt redan något som får hjärtat att brista, men när någon närstående dör är det som om en bit av en själv försvann. Jesus, som var lärjungarnas mästare och Herre, han som hade vandrat med dem i tre år och tagit hand om dem, meddelade att han skulle gå bort. Lärjungarna var av förstaeliga skäl upprörda och bekymrade över vad som skulle hända med dem. Vem skulle ta hand om dem, vem skulle se till deras bästa, vem skulle de ta sig till?

Den gudomliga planen är inte den lättaste för oss människor att förstå, utan något av en orimlighet. Jesus säger ju här att han skall gå bort, för att ara ännu närmare oss än förut. Lite senare i samma kapitel bekräftar han detta med orden: "Den dagen kommer ni inte att fråga mig om något" (Joh. 16:23). Betyder detta att en kristen inte har några frågor? Nej, utan det som lärjungarna inte skulle fråga av Jesus är: var är han? Den Helige Ande uppenbarade detta för dem, de kände Jesus på ett sätt som gjorde att

de inte behövde tvivla, de kände till Guds plan med honom (att han skulle korsfästas, dö och uppstå). När de visste detta, behövde de inte tvivla, utan kunde vara säkra på att detta var Guds vilja med deras liv.

OCH NÄR HAN KOMMER, SKALL HAN ÖVERBEVISA VÄRLDEN OM SYND OCH RÄTTFÄRDIGHET OCH DOM

I ljust av Jesu undervisning ser vi klart att Guds Ande inte är till för att förhärliga sig själv. Hans undervisning handlar inte om honom själv, inte om hans verk eller något han gör. Istället är det frågan om att Anden undervisar oss om Jesus. Anden är som en spotlight som riktar våra blickar mot det som Jesus gjort. Av samma skäl finner vi inte Anden på möten som är "andliga" i bemärkelsen möten som känns bra eller religiösa. Många olika allmänna sammankomster och möten som kallas "andliga" har ingenting med Guds Ande att göra.

Anden känner man till av det som sägs och undervisas. Där var man undervisar den kristna läran om synd, rättfärdighet och dom är också platsen var Guds Ande säkerligen är. För ingen kunde ju tala rätt om dessa saker förutom den som har själv blivit överbevisad om den gudomliga sanningen. Därför är det också så att en kyrka med få människor, men en rätt predikan, är mycket mera andlig än en massiv samling med tusentals människor och bra stämning, men med en falsk undervisning. Någon kanske frågar sig hur man kan säga att Anden finns på

ett ställe, men är helt borta från något annat ställe? Är detta en falsk själv-säkerhet och ett patetiskt försök att bemästra eller kontrollera Gud? Som kristna är vi inte kallade att kontrollera eller bemästra Gud eller Bibelns lära, men vår kallelse är att bekänna den lära som vi möter i Skriften. En del av denna lära är att den Helige Ande har själv bundit sig till Ordet och sakramenten.

I texten från Johannes 16 ser vi klart det som kännetecknar Andens verk, nämligen den rätta undervisningen och övertygelsen om Jesu liv och verk. Detta innebär att då när detta sker kan vi vara säkra på att Anden verkligen verkar. Där var vi inte ser på detta så finns det ingen säkerhet eller trygghet utan sannolikt är att det bara människors (eller i värsta fall djävulens) påhitt som pågår när vi är utanför det som Ordet säger. Jesus sänder nämligen Anden just på grund av det att människorna i sig själv på grund av syndafallet har gått miste om Guds kännedom och hans härlighets rikedom. Anden leder oss tillbaka till Gud, genom att uppenbara Guds verk i Kristus.

GUDSTJÄNSTEN SOM ANDENS RÄTTA HEM

Lutheranerna talar inte mycket om Anden, men detta beror inte på att vi inte skulle uppskatta honom. Istället talar vi mera om Ordet och sakramenten, och gudstjänsten som deras rätta ställe. Gudstjänsten är full av Guds Ord och hans sakrament, därför är också gudstjänsten en Andens fest. I gudstjänsten har vi den fulla och absoluta säkerheten att här möter vi Guds Ande, här verkar han. Där får vi del av honom som är osynlig, men kommer till oss i synlig och handgriplig form. Anden kallar, samlar, helgar och upplyser sin församling än idag utöver hela kristenheten. Detta under får vi stanna inför också denna pingst och tacka vår Herre över den nåd som han har gett oss.

Amen.

TANKAR KRING BISKOPSVIGNINGEN

OTTO GRANLUND

Den första halvan av år 2013 är inte riktigt ännu slut, men redan i det här skedet kan den som följt med kyrkliga nyheter konstatera att det varit ett händelserikt halvår. I föregående nummer av Pyhäkön Lamppu kunde läsaren lägga märke till en viktig händelse i finländsk kyrkohistoria. Ett nytt stift har bildats. De församlingar som bildade stiftet fanns där redan före stiftet, men nu står de så att säga under samma tak, i en gemensam organisation.

En annan viktig händelse som ägt rum under halvåret är den biskopsvigning som ordnades den 4 maj och genom vilken det nybildade Missionsstiftet fick sin första biskop, Risto Soramies. Jag hade förmånen att tillsammans med bröder och systrar från hela landet – och en del utländska gäster – delta i vigningstillfället i Helliga Hjärtats kapell i Helsingfors.

TRON ÖVERSKRIDER NATIONSGRÄNSER

Något med det finaste med tillfället var att se att även om Missionsstiftet är en organisation för våra finländska förhållanden så står vi i Finland inte ensamma. Kopplingen till våra nordiska grannar, Sverige och Norge, var tydlig i och med att biskoparna Roland Gustafsson och Thor Henrik With assisterade vid vigningen. Båda biskoparna framhöll i sina tal efter vigningsmässan även vikten av ett fortsatt bra samarbete mellan våra länder. Utöver grannlänternas representanter besöktes biskopsvigningen även av gäster från andra länder.

BISKOPENS OCH STIFTETS FOKUS KLART

Det som jag dock upplevde som det allra finaste med biskopsvigningen var det att genom det som sades i de olika talen – inte minst den nye biskopens predikan – vittnade om att stiftets och biskopens uppgift och mål är klart.

Läget för dem som vill hålla sig till Bibeln och bekännelsen har inte varit

lätt under de senaste decennierna. Vi har upplevt förluster och förvirring. Många har blivit av med ett andligt hem och smärtsamt har många fått uppleva hur det att man håller fast vid tron faktiskt kan orsaka fiendskap mellan familjemedlemmar. Detta ligger i bakgrunden och det är bra att vi är medveten om den. Men vårt fokus ligger inte här.

Var ligger fokus, om inte här? Biskop Soramies predikan var slående Kristus-centrerad. Det är Kristus som står i fokus och att var och en av oss kunde finna frälsningen i honom. Uppgiften och målet för biskopen och stiftet är inte något nytt, utan en fortsättning på det uppdrag som Kristus en gång för alla gett åt sin Kyrka. Detta påminde Soramies också om bland annat när han talade om vad stiftets präster har fått i uppgift: Inte är de satta att förkunna sina egna tankar eller åsikter, utan de – vi – är satta att vara Guds Ords tjänare.

KYRKAN LEVER AV ORDET

Kristi Kyrka kan inte leva av människors åsikter eller fina mänskliga verksamhetsidéer. Guds barn kan inte heller leva av det att de motsätter sig världen – även om de ibland måste

motsätta sig främmande fenomen och läror i omvärlden. Kristi Kyrka behöver Guds Ord. Människan behöver få bekräftat det som hon kanske kan ana sig till också på egen hand – att hon är syndare och inte kan komma undan domen på egen hand. Hon behöver också få höra evangeliet och genom nådemedlen befastas i tron på Kristus.

Vigningsmässans olika element framhöll allt detta. Där fanns syndabekännelse och avlösning, Ordets predikan och nattvardsfirande. Allt detta gjorde biskopsvigningen till en fin fest. Det var glädjande att se, höra och uppleva att vår tro är något som sträcker sig över nationsgränser. Det var också glädjande att lägga märke till och få det bekräftat att stiftet och biskopen har en klar Kristus-centrerad uppgift och målsättning. Men det mest glädjande var just det att biskopsvigningen fick bli ett tillfälle då denna målsättning konkret fick komma till uttryck. Ordet hördes klart och det handlade inte om mänskliga idéer, utan om Guds kärlek till oss i Kristus. Må Gud välsigna vårt stift så att vi får mer av detta också i framtiden!

PIENI SUURI KIRKKO

≡ TAPANI SIMOJOKI

Muutin Englantiin syksyllä 1995. Osallistuin alusta pitäen säännöllisesti opiskelukaupunkini luterilaisen seurakunnan elämään. Seurakunta oli pieni, mutta eloisa. Se oli osa tunnustuksellista luterilaista kirkkokuntaa (The Evangelical Lutheran Church of England, ELCE), jolla oli niihin aikoihin 16 seurakuntaa eri puolilla Iso-Britanniaa. Joitakin vuosia myöhemmin osallistuin kesälomalla hiljattain perustetun Suomen Luther-säätiön ainoan seurakunnan messuun Helsingin Hietalahdessa. Paikalla oli n. 40 henkeä.

Olen edelleen Englannissa, ja toimin ELCE:n pappina Englannin etelärannikolla sijaitsevassa Farehamin kaupungissa. ELCE:llä on nykyään 14 seurakuntaa sekä viisi lähetysasemaa. Suurimmissa käy viikoittain 50 henkeä, pienimmissä alle tusina. Useimmilla on oma paimen, mutta kaikilla ei ole varaa papin palkkaamiseen.

Mistä johtuu, että toisessa paikassa sana ja sakramentit luovat uutta elämää niin, että tuskin ehditään pysyä vauhdissa mukana—ja toisessa seurakunnat pysyvät pieninä, tai suoraan surkastuvat, vaikka siellä saarnataan samaa sanaa ja jaetaan samoja sakramentteja?

Tämä on yksi Jumalan valtakunnan salaisuuksia, joita meille ihmisille ei ole ilmoitettu, ja jotka eivät siksi ole millään tavalla meidän murheemme. Pienessä, ulkoisesti vähäpätöisessä ja toivottomankin tuntuisessa kirkossa eläminen ja toimiminen tuovat mukanaan omat kiusauksensa, joista suurin on halu löytää joku temppu, jolla saada kirkko täyteen, kun vanhat menetelmät, Jumalan sana ja pyhät sakramentit, eivät näytä tuottavan tulosta. Pohjimmiltaan tämä kiusaus on aivan sama, joka uhkaa kasvavia ja ulkoisesti menestyksekkäitä kirkkoja, joita uhkaa ylpeys oman menestyksen johdosta.

KIRKON SYNTY, NOUSU JA KRIISI

Tällaisissa olosuhteissa saan tehdä työtäni pienen luterilaisen seurakun-

nan pappina. Seurakunta perustettiin 40 vuotta sitten osana ELCE:n lähetyskampanjaa.

Itse ELCE syntyi vuonna 1894 kun ryhmä nuoria saksalaisia mestarileipureita muutti perheineen Lontoon. Sieltä he löysivät saksalaisen seurakunnan, joka oli luterilaisen ja reformoidun kirkon yhdistelmänä syntynyt ns. unioniseurakunta, johon he tunnustuksellisia luterilaisina eivät tyytyneet. Tämän johdosta he lähettivät Yhdysvaltoihin Missouri-synodille pyynnön saada saksaa ja englantia taitavan papin palvelemaan heitä. Tämän mahdollistamiseksi he sitoutuivat maksamaan kuudenneksen tuloistaan papin palkkaamiseksi.

1940-luvun lopulla saapui Kanadasta George Pearce, joka rupesi levittämään luterilaista kirkkoa koko Iso-Britanniaan. 1970-luvulla ELCE saapui myös Farehamiin. Kuten muuallakin, alkuun seurakunta kasvoi voimakkaasti varsinkin pyhäkoulutyön kautta. Yhdessä vaiheessa pyhäkoulula oli jonotuslista, kun tilat täyttyivät. Mutta muutaman vuoden jälkeen kasvu ensin taittui, sitten loppui ja lopulta kääntyi laskuun. Kun edeltäjäni sai kutsun Yhdysvaltoihin vuosituhannen alussa, aktiivijäseniä oli vain kymmenen. Kirkkorakennusta ei pystytty ylläpitämään, vaan se myytiin rakennusyhtiölle, joka rakensi sen tilalle asuntoja. Kävi ilmi, että ensimmäinen kasvu ei ollutkaan rakentunut pysyväälle pohjalle. Oli lähdetty suurella tarmolla ja vahvalla rahoituksella toteuttamaan komitean kokouksissa laadittua suunnitelmia—jotka eivät kuitenkaan toteutuneet.

USKOLLINEN JA AHKERA

Vastaviihittynä pappina edessäni oli aikamoinen haaste: ikääntyvä seurakunta, jolla oli varaa maksaa palkkani vain muutamaksi vuodeksi. Ellei seurakunta lähtisi kasvuun, edessä olisi hidas vararikko ja ajan myötä hautaissaatto. Miten päästä kasvuun kiinni? Historia oli jo opettanut sen, mihin ei ryhdyttäisi: luomaan kauaskantoi-

sia suunnitelmia ja toteuttamaan niitä. Sen sijaan syntyi yksinkertainen motto: olkaamme uskollisia ja ahkeria.

Uskollisia kirkon Herralle, jonka ruumiin jäseniä me olemme. Uskollisia Kristukselle, jonka palvelijoita olemme. Uskollisia Jumalan Sanalle, joka yksin pystyy synnyttämään parannuksen ja pelastavan uskon. Uskollisia armonvälineille, jotka Herra on meille antanut oikean uskon synnyttämiseksi, ylläpitämiseksi. Uskollisia, koska Hän on uskollinen, ja koska Hänen lupauksensa eivät petä. Ahkeria, koska työtä on paljon. Ahkeria, koska Herramme paluu lähestyy. Ahkeria, koska emme muutakaan voi.

SANA EI PALAA TYHJÄNÄ

Koska kirkko on Kristuksen, myös sen tulevaisuus on Kristuksen. Tätä meidän ihmisten on usein vaikea hyväksyä. Itseluottamuksemme pastoreina, seurakuntalaisina ja seurakuntina rakentuu aivan liian helposti omiin kokemuksiimme, siihen mitä silmämme näkevät.

Meillä ei ole lupausta siitä, että mikään yksittäinen seurakunta tai kirkkokunta kasvaa tai edes säilyy maan päällä. Kirkko Länsi- ja Pohjois-Euroopassa elää parhaillaan suurta heikkouden aikaa.

Kuitenkin yksi asia on varma: Kristuksen kirkko on rakennettu kallio-pohjalle, eivätkä helvetin portit sitä pysty kumoamaan. Siksi meidän ei tarvitse huolehtia siitä, miten meidän käy, vaan jatkaa uskollisesti ja ahkerasti Jumalan valtakunnan työtä sillä paikalla, johon meidät on kutsuttu ja asetettu. Elämämme Farehamissa rakentuu näiden lupausten varaan. Kokoonnumme viikoittain Jumalan sanan ja sakramenttien äärelle ruokittavaksi. Tutkimme Raamattua ja luterilaisia tunnustuksia raamattupiireissä. Teemme vanhus-, koulu- ja lapsityötä. Rukoilemme kasvua, sitä että Herra siunaisi sanansa saarnan. Rukoilkaa tekin.

Niin Pietari astui esiin niiden yhdentoista kanssa, korotti äänensä ja puhui heille: ”Miehet, juutalaiset ja kaikki Jerusalemissa asuvalaiset, olkoon tämä teille tieltävä, ja ottakaa minun sanani korviinne.” (Apt. 2:14)

Pyhän Hengen vuodattamisen jälkeen, tulisten kielten laskeuduttua apostolien päälle Pietari julisti Jumalan sanaa kansalle. Hän alkoi profeetoista ja päätyi Golgatalle. Pyhän Hengen julistus on julistusta Jeesuksen ristinkuolemasta ja ylösnousemuksesta. Jeesus on Kristus, Jumalan voideltu, jota kaikki kansat odottivat tai ainakin tarvitsivat.

Pietari opettaa saarnassaan Jeesuksen olevan Kristus, jonka Jumala on aikojen alussa profeettojensa kautta luvannut pelastajaksi. Pietari julistaa seurakunnalle myös lakia, Jumalan sanaa, joka tappaa näennäisen erinomaisuuden ja omat pyrkimykset kelvata Jumalalle. Lain saarna päättyy sanoihin: ”Varmasti tietäköön siis koko Israelin huone, että Jumala on hänet Herraksi ja Kristukseksi tehnyt, tämän Jeesuksen, jonka te ristiinnaulitsitte.” (2:36)

Kuinka suhtauduttaisiin nykypäivänä julistajaan, joka näin suoraan julistaa Jumalan lakia? Sanan peilin edessä on kuitenkin peittämätön tosiasia, että mekin olemme ristiinnaulinneet Herramme synneillämme. Pietarin kuulijat ymmärsivät tämän: ”Kun he tämän kuulivat, saivat he piston sydämeensä ja sanoivat Pietarille ja muille apostoleille: ”Miehet, veljet, mitä meidän pitää tekemän?” (2:37)

Jumalan laki sai aikaan synnintunnon ja halun parannukseen, kuulijat tahtoivat saada syntinsä anteeksi. He tahtoivat päästä osalliseksi Kristuksesta ja saada Pyhän Hengen, sen saman Hengen, jonka apostolitkin saivat. Heidän, ja kenties meidänkin, kysymyksemme on: Miten se tapahtuisi? Mitä pitäisi tehdä? Kuinka Pyhän Hengen voisi saada?

Näihin kysymyksiin Pietari vastaa jumalallisella auktoriteetilla, Jumalan valtuuttamana: ”Kääntykää ja ottakaa itse kukin kaste Jeesuksen Kristuksen nimeen, jotta syntyne annettaisiin an-

teeksi. Silloin te saatte lahjaksi Pyhän Hengen.” (2:38)

Mihin Pietari siis liitti syntien anteeksiantamuksen ja Pyhän Hengen saamisen? Apostoli vastaa kansan Pyhän Hengen janoon ja syntien anteeksiannon tarpeeseen puhumalla kasteesta. Tänäänkin se sama Pyhä Henki, jonka Pietari ja muut apostolit saivat ensimmäisenä helluntaina hu-mauksessa ja tulenlieskassa, saadaan kasteessa. Näin Pietari Jumalan valtuuttamana opettaa.

Tämä Jumalan työ koskee meitä kaikkia, sillä Pietari jatkaa: ”Teitä tämä lupaus tarkoittaa, teitä ja teidän lapsianne, ja myös kaikkia niitä, jotka ovat etäällä -- keitä ikinä Herra, mei-

dän Jumalamme, kutsuu.” (2:39) Niin lapset kuin aikuisetkin saavat Pyhän Hengen kasteessa. Kasteen kautta Jumalan iankaikkinen evankeliumi tavoitti monta sielua tuona päivänä, helluntaipäivänä jolloin Pyhä Henki vuodatettiin kaikelle kansalle. Apostolit saivat hengen tulella ja kansa vedessä Jumalan tahdon mukaan. ”Ne, jotka ottivat hänen sanomansa vastaan, kastettiin, ja uskovien joukkoon tuli sinä päivänä lisää noin kolmetuhatta henkeä.”

Sami Liukkonen

Itella Green